

Heb je al gehoord van de mooie albums van
BUCK DANNY?

DE BOEIENDSTE EN MEEST MEESLEPENDE VERHALEN UIT DE LUCHTVAARTGESCHIEDENIS, DIE JE OOK GELEZEN HEBT! DRIE ONVERVAARDE HELDEN: BUCK DANNY, TUMBLER EN SONNY TUCKSON. SAMEN MET HEN BELEEF JE DE GEHEIMZINIGSTE DINGEN IN DE PROEFBASISSEN VAN ULTRA-GEHEIME REACTIE-VLIEGTUIGEN ERGENS IN DE STILLE OCEAAN. VERDER GA JE MET HEN VIA CHINA, INDIA, INDOCHINA EN DE WOESTIJNEN VAN HET MIDDEN-COSTEN MEE NAAR AMERIKA...

BOVEN
Nog een illustratie van Eddy Paape voor *Buck Danny*, afkomstig van een reclamepagina die op 8 oktober 1953 verscheen in het weekblad *Robbedoes* nr. 706.

PAGINA RECHTS
Paape toont opnieuw zijn vaardigheid in het werken in de stijl van zijn collega's. *De Haardvriend* nr. 842, van 9 november 1952.

slimme manier telkens opnieuw gebruikt. En voor Paape geldt dit niet. Hubinon werkte in grafisch opzicht onberispelijk, maar Paape varieerde meer. Ook op het niveau van verhoudingen- én wanverhoudingen... Mandryka had een prima manier om Paapes stijl te karakteriseren. Hij zei dat het potloodschetsen van Morris waren, maar geïnk't door Hubinon!²⁰

'Wat mij betreft,' concludeert Philippe Wurm, 'moet hij als een van de beste inkters van de tweede helft van de twintigste eeuw worden beschouwd. Inkt in de volle betekenis van het woord. Dat wil zeggen zowel in artistiek als in technisch opzicht, zoals er ook geweldige inkters bestaan bij de Amerikaanse *comics*. Want zowel met het penseel als met de pen waren zijn lijnen van een ongelooflijke helderheid en souplesse, en ook heel elegant. Zijn hand was feilloos en trefzeker. Hierdoor kon hij alle figuren met een grote leesbaarheid uit laten komen. Ik herinner me zijn lessen nog heel goed. Je kon dan echt voelen hoe hij genoot van het inkten, met zijn penseel Winsor & Newton nr. 1. In wezen was hij meer een tekenaar voor zwart-wit. Met kleur had hij niet zo veel, omdat met kleur de vormen meer gefixeerd raken – en dus ook de misvormingen, die bij hem soms nogal uitbundig aanwezig voor kunnen komen, meer in het oog springen. Kleur voegt inderdaad geen contrast of reliëf toe, want die maken al deel uit van het inktwerk.'¹⁹ Het is hoe dan ook duidelijk dat het vooral de

ongeveer evenaarde techniek van Eddy Paape was waar de directeur van de World's Presse de vruchten van wilde plukken. 'Ik ken niemand anders ter wereld die in staat is om, zoals Paape deed, met krijt op een schoolbord zulke absoluut perfecte cirkels te tekenen. Uit de losse pols. En ronddoer krijg je ze niet – ook niet met een passer!'²¹

'Al in de tijd van de CBA-Studio waren het vooral zijn lijnen die Paapes meesterschap toonden', benadrukt Philippe Capart, co-auteur van het boek *Morris, Franquin, Peyo et le dessin animé*. Er werden toen wel eens wedstrijdjes gehouden tussen de leden van het team, waarbij ze op een al geïnk'te cirkel nóg een cirkel moesten tekenen, zonder dat er sporen van het overtrekken zichtbaar waren. En ook mocht je niet kunnen zien waar je met je lijn was begonnen of opgehouden. Dergelijke dingen zijn kenmerkend voor het teamwerk waarmee tekenfilms worden gemaakt. Wat daar telt is het uiteindelijke resultaat van alle afzonderlijke handjes die de tekeningen van de animators hebben moeten uitwerken.²² Deze cultuur, die meer weg heeft van de productiewijze van industriële kunst dan van de ambachtelijkheid van het striptekenen, sprak Troisfontaines zeer aan. Het was een van zijn ambities om op bij de productie van een stripverhaal precies de soort methoden van productie toe te passen die rechtstreeks waren ontleend aan *Modern Times* van Charlie Chaplin.

ROBBEDOES

het beste weekblad

VOOR DE JEUGD!

BUCK DANNY
De spannende avonturen van drie Amerikaanse proefpiloten op een grote straalvliegtuigbasis.

JOHAN
De guttige kleine page, wiens list en durf de snooedste plannen verijdelt.

LUCKY LUKE
De vrolijke cowboy... De schrik van alle booswichten in het Westen.

de BAARD de KALE
Twee leuke snuiters weten met hun kluchtige, fantastische invallen zelfs de strakste gezichten uit de plooi te brengen.

de RAKERS
De warmhartige wees, die dol is op honden en paarden...

flauwe SPERWER
...met Larsen, de potige reus, en kleine Sheba.. Drie avonturiers van deze tijd, die voor niets terugschrikken.

Jan KORDAAT
De beroemde speurder met zijn stevige hand... Mysterie, actie, afwisseling.

Al die prachtheden – en nog vele andere! – zullen uw kinderen elke week terugvinden in

ROBBEDOES

het grootste, omvangrijkste jeugdblad! Iets heel nieuws! 24 bladzijden kleurendruk, platen en leerzame verhalen, een roman, vertellingen, spelletjes, prijsvragen, sport-, auto- en luchtvaarttribiek! EEN FRIS, LEERZAAM EN BOEIEND BLAD. EN HET KOST MAAR 5 FRANK!

WAT EEN RAMP! ZONDER WATER IN HET MIDDEN VAN DE SAVANNE. ALS WE DAG EN NACHT DOORMARCHEREN KUNNEN WE MORGEN DE ME-NAM BEREIKEN. MAAR HET IS EEN HELE TOER.

DEF! HET IS 70 KM VER DOOR DE SAVANNE... GEEN DORPEN... NIETS DAN DE WILDERNIS.

MEER NOG VAN UITPUTTING DAN VAN SCHRIK, VALT JEFKE BEWUSTELOOS.

JEFKE... JEFKE! WAAR BEN JE? LIEVE HEMEL!

OM DE GENADE GODS, KORDAAT... BLIJF KALM EN MIS NIET!...

MAAR IN HET STRUIKGEWAS...

VOOR JAN ECHTER GELEGENHEID TOT SCHIETEN HEEFT KLINKT EEN SCHRIL GEFLUIT DOOR DE STILTE. HET WILDE DIER KEERT OM...

WEER KLINKT HET SNERPENDE GEFLUIT. DE TUGER ANTWOORDT MET EEN ONTZETTEND GEBRUL...
RAAWOOO

DROMMELS! MIJN SCHOENVETER IS LOS!

MET EEN SPRONG VERDWINT HET DIER IN HET STRUIKGEWAS.

WE ZIJN MOOI ONTSNAPT, HE JAN? ZAG JE HEM LOPEN? EEN BEETJE TE MOOI! IK GA OP VERKENNING UIT!

IK GEVOEL ME OF IK BESPIED WORD! EIGENAARDIG!

ZIE JE WEL! DAT LICHT BEVESTIGT MIJN VERMOEDEN! NU EENS KUKEN HOE HET MET JEFKE IS... DE ARME JONGEN IS UITGEPUT!

TWEE KILOMETER VAN DAAR. WAT? ZE WAREN HEEL ALLEEN IN DE SAVANNE, EN JE HEBT DE TUGER TERUGGEROEPEN? JE LIJKT WEL GEK, KAPITEIN. ZE ZULLEN ONS GEHEIM ONTDEKKEN. ZWIJGEN MAN! IK BEN DE BAAS HIER!

HO... IS DAAR IEMAND?

IK GELOOF DAT... ATSJIE!... DAT IK VERKOUDEN WORD!

NEE MAAR! DAAR STA IK NU AL TIEN MINUTEN TE KLOPPEN IS HIER ALLES UITGE STORVEN?

HOOR! ER IS EEN RAAM OPEN GEGAAN!

WIE IS DAAR? LOOP MAAR DOOR HOOR!

DOE OPEEN WIE ZIJN REIZIGERS!... WAT EEN HARTELUKE ONTVANGST!

OPENDOEN?!

ZO LAAT NOG? EN... MET DAT MONSTER? NOOIT... WIE BEWUST ME DAT JE GEEN KWAARD WIL DOEN? LOOP NAAR DE DUIVEL! WEG OF IK SCHIET!

?!?

OCH KOM, BELACHELIJK GEWOON! U ZIET TOCH DAT WE ONGEVAARLIJK ZIJN. WAAR MOETEN WE NU LOGEREN?

WEG OF IK SCHIET!

BENT U GEK? IK ZEG U TOCH...

PAS OP!...

POLITIE... MOORD... HULP...

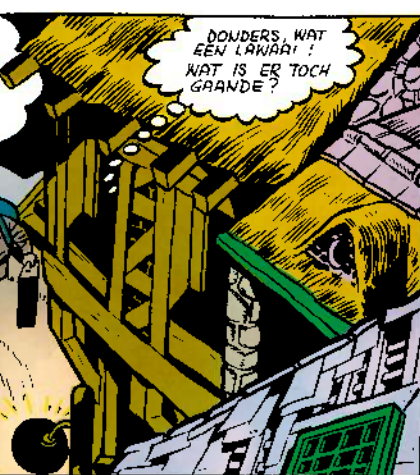
PANG

GOEIE HEMEL!

PANG

HU ZET WAREMDEL NOG HET DORP OP STELTEN... HU IS DOL VAN ANGST...

WILG, JAN VLUCHTEN... DIE GEK ZOU ONS NEERSCHIETEN OOK!

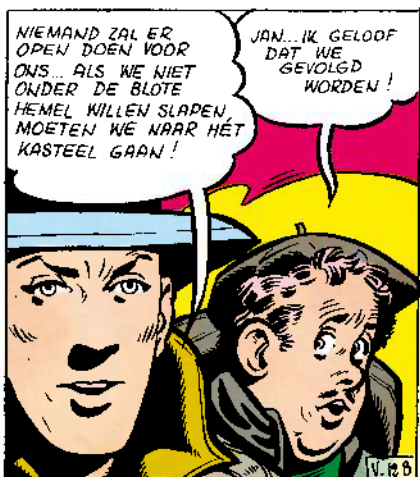
DOONDERS, WAT EEN LAWAAI! WAT IS ER TOCH GAANDE?

DAAR HEB JE ZE... ZU ZIJN DUS OOK IN DEN HOORN... VLUIG NAAR BENEDEN

IK MOET ER BESLIST ACHTER KOMEN!

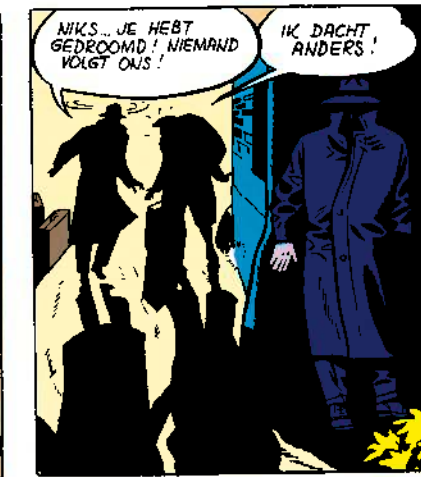
NIEMAND ZAL ER OPEEN DOEN VOOR ONS... ALS WE NIET ONDER DE BLOTE HEMEL WILLEN SLAPEN, MOETEN WE NAAR HET KASTEEL GAAN!

JAN... IK GELOOF DAT WE GEVOLGD WORDEN!

LUISTER... HOOR JE NIKS?

DAT ZULLEN WE WEL ZIEN!

NIKS... JE HEBT GEDROOMD! NIEMAND VOLGT ONS!

IK DACHT, ANDERS!

GEEN WONDER... MET AL DIE OPWINDING, DAT JE SPOKEN ZIET!

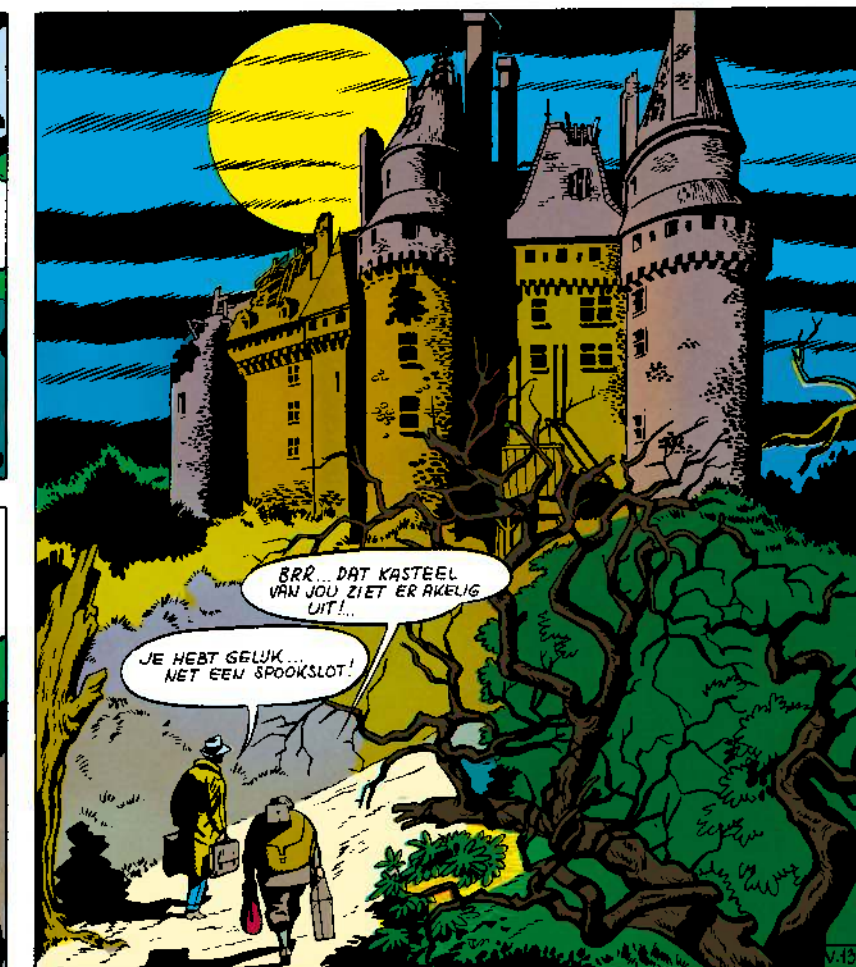
KUIK WIE ZIJN OP DE GOEDE WEG!

ZO DUS ZE GAAN TOCH NAAR HET KASTEEL! HEEL INTERESSANT!

KASTEEL DONKERBURCH

IK WORD DIE NACHTWANDelingen BEU!

BRR... DAT KASTEEL VAN JOU ZIET ER AKELIG UIT!

JE HEBT GELUK... NEE EEN SPOOKSLOT!

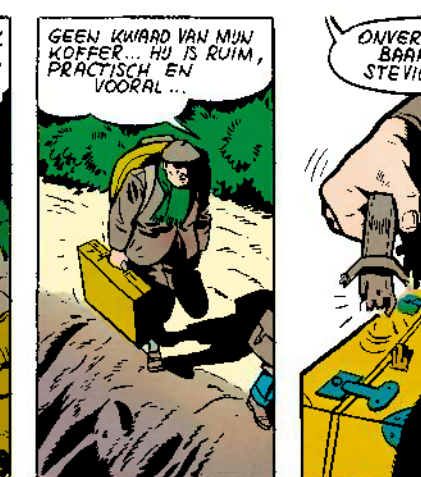
HATSJIE... DAAR HEB JE HET AL EEN LONGONTSTEEKING!

NU IS HET BIJNA UIT MET ONZE NARIGHEID. KUIK, DAAR IS, HET KASTEEL!

EINDELIG KAN IK MIJN KOFFER NEERZETTEN... MET LOOD!... MIJN ARM IS ERVAN GEBROKEN!

HOE KUN JE OOK ZO'N GEVAARTE, MEESJOUWEN!?

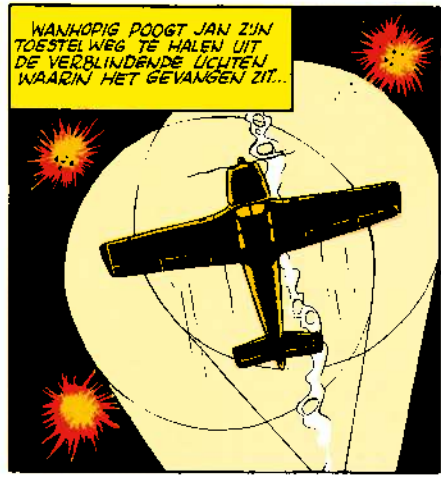
GEEN KWAARD VAN MIJN KOFFER... HIJ IS RIJN, PRACTISCH EN VOORAL...

ONVERWOEST-BAAR STEVIG!...

?!?! HAHANA! ZO'N STERKE KOFFER!...

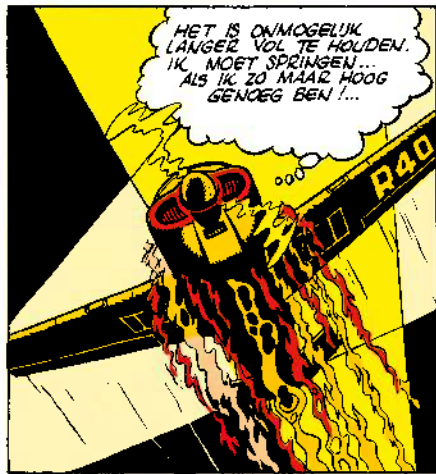
WANHOPIG POOGT JAN ZIJN TOESTEL WEG TE HALEN UIT DE VERBLINDENDE LICHTEN WAARIN HET GEVANGEN ZIT...

RAAK!... HJ IS GETROFFEN!...

LIEVE DEUGD... BRAND!... VLUG! IK MOET OM HOOG!

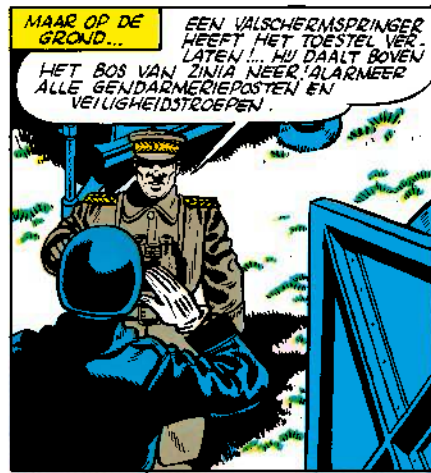
HET IS ONMOGELIJK LANGER VOL TE HOUDEN. IK MOET SPRINGEN... ALS IK ZO MAAR HOOG GENOEG BEN!...

OP HOOP VAN ZEGEN!...

DROMMELS... NOG AMPER 200 METER. LANDEN ZAL EEN HARDE DOBBER ZIJN!

MAAR OP DE GROND... EEN VALSCHEMSPRINGER HEEFT HET TOESTEL VERLATEN!... HJ DAALT BOVEN HET BOS VAN ZINJA NEER. ALARMEER ALLE GENDARMEPOSTEN EN VEILIGHEIDSTROEPEN.

OPGEFASST VOOR DE SCHOK!

EEN DOOSJE LATER...

ALS MIJN BEREKENINGEN JUIST ZIJN BEN IK GEEN 100 KM MEER VAN BRDNO AF... OCH... IK... HE!... GEBLAF... HONDEN? ZE SPEUREN NAAR MIJ!...

E. Raabe V.85

GEEN SECONDE MEER TE VERLIEZEN! MET DIE SPEURHONDEN ZULLEN MIJN ACHTERVOLGERS ME GAUW OP HET SPOOR ZIJN!

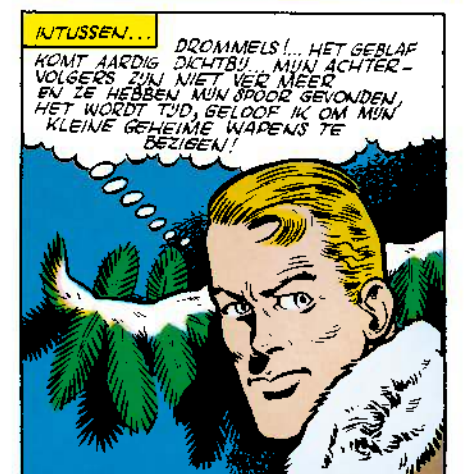
TERWIL JAN OP WEG GAAT KOMEN AL VAN ALLE KANTEN IN HET BOS GROEPEN POLDEVISCH GENDARMES, DOOR POLITIE HONDEN GELEID, NAAR HET DUNT SAMEN WAAR HJ GELAND IS...

KIJK DAAR EEN VALSCHEM!... HIER IS HJ GELAND! HJ KAN NIET VER WEG ZIJN!

DE HONDEN HEBBEN HEM AL GEROKEN! VOORUIT! WE HOEVEN ZE ENKEL TE VOLGEN, CONRAD!...

INTUSSEN... DROMMELS!... HET GEBLAF KOMT AARDIG DICHTBIJ. MIJN ACHTERVOLGERS ZIJN NIET VER MEER EN ZE HEBBEN MIJN SPOOR GEVONDEN. HET WORDT TIJD, BELOOF IK OM MIJN KLEINE GEHEIME WAPENS TE BEZIGEN!

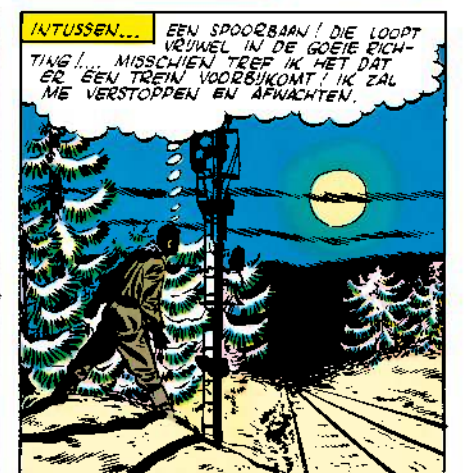

HET SPOOR IS WERKELIJK MAKKELIJK TE VOLGEN!...

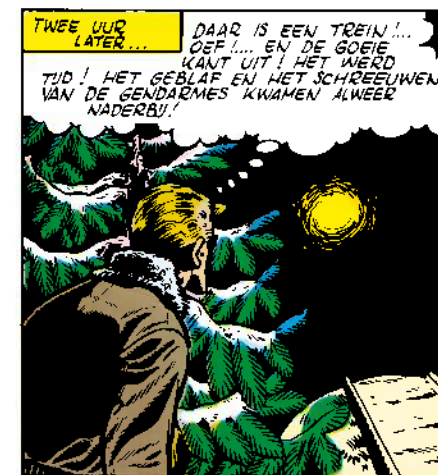
HE! WAT KRIGEN DIE HONDEN INEENS?!...

KADOVAH! PEPEK!... DIE HONDSVOT HEFFT PEPEK GESTROOID!... NIKS MEER MET DIE DIEREN TE BEGINKEN!

INTUSSEN... EEN SPOORBAAN! DIE LOOPT VOORBIJ IN DE GOEIE RICHTING!... MISSCHIEF TREEF IK HET DAT ER EEN TREIN VOORBIJKOMT! IK ZAL ME VERSTOPPEN EN AFWACHTEN.

TWEE UUR LATER... DAAR IS EEN TREIN!... OEF!... EN DE GOEIE KANT UIT! HET WERD TIJD! HET GEBLAF EN HET SCHREEUWEN VAN DE GENDARMES KWAMEN ALWEER NADERBIJ!

E. Raabe V.86

Eddy Paape

Édouard (Eddy) Paape werd op 3 juli 1920 geboren in Grivegnée, in de buurt van Luik (België), als zoon van een militair. Op jonge leeftijd voelt hij zich aangetrokken door de wereld van het theater; tijdens zijn kindertijd maakt hij deel uit van meerdere toneelgezelschappen. Zijn ouders sturen hem echter naar een opleiding tot beeldend kunstenaar, het instituut Saint-Luc, om een opleiding te volgen tot decorateur. Al doende ontwikkelt hij een voorkeur voor tekenen en het werk van kunstschilder. Met een bevriende medestudent, Jacques Eggermont, is hij aan het Saint-Luc betrokken bij de vorming van de afdeling Animatie, waarbij hij de basisvaardigheden van deze discipline leert. Ze sluiten zich daarna beiden aan bij een kleine tekenfilmstudio in Luik, de Compagnie Belge d'Actualités (CBA). Hier maken ze, in zwart-wit, hun eerste tekenfilms onder de naam 'Jackedy'.

Wanneer de CBA in 1945 naar Brussel verhuist, neemt Paape drie onbekende jongelui aan ter versterking voor de tekenaarsploeg van de studio. Ze heten Franquin, Morris en Peyo. Hun samenwerking is echter van korte duur, want in september van datzelfde jaar sluit de studio. Franquin en Morris kiezen nu voor het beeldverhaal en uitgeverij Dupuis. Paape slepen ze daarbij, haast tegen zijn zin, mee in hun kielzog. Wanneer Jijé in 1946 stopt met de stripreeks *Jan Kordaat*, doet hij hem van de ene dag op de andere over aan Paape. Die had daar absoluut niet op gerekend. Bovendien heeft hij nog helemaal geen ervaring in het tekenen van strips, maar hij slaagt er toch in de draad van de reeks op te pakken. Hij produceert in acht jaar tijd bijna vierhonderd platen. Aan zijn zijde volgen de scenaristen elkaar op: Jean Doisy, Yvan Delporte, Georges Troisfontaines, Jean-Michel Charlier. Het is vooral dankzij deze laatste dat hij in 1952 succes boekt met het nu legendarische verhaal *Het geheim van de Donkerburcht*. Toch moet hij Jan Kordaat weer loslaten wanneer Jijé, de oorspronkelijke tekenaar van de serie, er in 1955 zelf weer mee door wil gaan.

In de tussentijd is Paape echter uitgegroeid tot een van de steunpilaren van het weekblad *Robbedoes*, dankzij de serie *Uit de verhalentrommel van Oom Wim*, die hij tekent voor World Presse, het bedrijf van Georges Troisfontaines. Zijn manier van inkten, geïnspireerd op de Amerikaanse tekenaar George Wunder, wordt door dit agentschap tot norm verheven. Dit is ook te zien in de strips van Victor Hubinon, met wie hij intensief, zij

het anoniem, samenwerkt aan series als *Buck Danny*, *Surcouf* en *Tiger Joe*. In samenwerking met Charlier lanceert hij in 1956 Dirk Sterk in het weekblad *Sprint* en het jaar daarop *Flip Flink* in *Robbedoes*. Hoewel laatstgenoemde serie met grote regelmaat verschijnt – dertien verhalen tot 1967 – wil Flip Flink maar niet populair worden bij de lezers. Het leidt tot een verslechtering van de verhouding tussen Paape en zijn uitgever. Onder pseudoniemen als Milpatt, Jo Legay en Péli had hij af en toe al kleine klusjes gedaan voor anderen, zoals de krant *La Libre Belgique* en voor bladen als *Pilote* en *Pistolin*.

Dan nodigt Greg, de toenmalige hoofdredacteur van het weekblad *Kuifje*, hem uit om over te stappen naar zijn team. Samen maken ze *Luc Orient*. Na jaren van tekenen aan realistische series, met alle eisen die deze stellen aan goede documentatie, voelt Paape zich als herboren met deze *space opera*, waar hij zijn fantasie de vrije loop kan laten. In 1967 verschijnt de eerste aflevering in het weekblad *Kuifje*, waar de serie uitgroeit tot een van de klassiekers. De verhalen worden ook gepubliceerd als album; het achttiende en laatste verschijnt in 1994. Ook met Greg maakt hij in de jaren zeventig met *Tommy Banco*. Wanneer Greg zich in de Verenigde Staten vestigt, gaat Paape ook met andere scenaristen samenwerken, zoals Duchâteau (*Yorik – Kapitein der zeeën*, *Udolfo*, *Carol*, *detective*), Michel Deligne (*De ellendigen*) en Jean Dufaux (de driedelige reeks *Les jardins de la peur*, waarvan *De tombe van de Hardwoods* en *De terugkeer van Lady Mongo* ook in het Nederlands zijn verschenen; *Les cauchemars de Nils Fallon* verscheen alleen in het Frans). Het weerzien met Greg, na diens terugkeer naar Frankrijk, leidt tot *Johnny Congo*, zijn laatste personage uit de jaren negentig.

Behalve de duizenden pagina's avonturenstrips die hij heeft getekend en de talloze illustraties die hij maakte voor de bladen *De Haardvriend* en *Humoradio*, ontleent Eddy Paape zijn plaats in de geschiedenis van de strip ook aan het feit dat hij twintig jaar lang docent Striptekenen is geweest, aan het Saint-Luc in Brussel en aan de Academie voor Schone Kunsten in Saint-Gilles. Leerlingen van hem die later bekende striptekenaars zijn geworden, zijn onder anderen Berthet, Renard, Cossu, Godi, Andreas, Grenson, Dugomier, Desorgher, Wurm en Plantin.

Eddy Paape overlijdt op 12 mei 2012 op de leeftijd van 92, na een leven gewijd aan het beeldverhaal.